

אמיר גבאי – רואה חשבון

## הודעת פקס עבור :

מר יעקב כהן, רו"ח  
מנהל מחלקת קופות גמל  
רשות המסים

---

הוראת שעה - בקשה להבהרה

עמוד 1 מתוך 4

08/12/2010

8 בדצמבר 2010

לכבוד  
מר יעקב כהן, רו"ח  
מנהל מחלקת קופות גמל – רשות המסים  
ירושלים

א.נ.  
שלום רב,

**הנדון: אופן החישוב וניכוי המס בגין החזר כספים לעמית בקופת גמל במסגרת הוראת השעה**

1. בנוסח האחרון של הוראת השעה אותו אישרה ועדת הכספים של הכנסת ביום 8 בנובמבר 2010 נקבע בין היתר כי:

(ג) על אף האמור בסעיף 87 לפקודת מס הכנסה (להלן – הפקודה), ביקש עמית שמתקיימים בו התנאים המנויים בפסקאות (א)(1) עד (3), החזר כספים כאמור בסעיף קטן (א), ובלבד שלגבי עמית כאמור בסעיף 3(א)(3) יחולו הוראות סעיף זה רק לאחר שבוצעה התחשבויות המס לפי סעיף 9(א7) לפקודה לרבות לאחר המועד האחרון: (1) יחולו לגבי הכספים האמורים הוראות סעיף 125ג(א) עד (ד) לפקודה; (2) תוחזר לעמית היתרה הצבורה לאחר שנוכה ממנה המס לפי הוראות סעיף 125ג(א) עד (ד) לפקודה, וזאת לא יאוחר מעשרה ימי עסקים מהמועד שבו החברה המנהלת קיבלה את הבקשה להחזר כספים.

**רקע כללי:**

2. **תיקון 132 לפקודת מס הכנסה**

ביום 4 באוגוסט 2002 פורסם ברשומות תיקון מס' 132 לפקודת מס הכנסה אשר קבע דין חדש בקשר למשיכת כספים מקופות גמל, קרנות השתלמות ופוליסות ביטוח חיים. במסגרת התיקון נקבע בין היתר כי החל מיום 01/01/2003, "הפרשי הצמדה, ריבית ורווחים האחרים" אשר קיבל עמית יחיד מחשבונו בקופת גמל ושמקורם בהפקדות החל מיום 01/01/2003, יראו אותם כהכנסה מריבית החייבת במס בשיעור של 15% (לפי סעיף 125ג לפקודת מס הכנסה). מאוחר יותר, בינואר 2006, הועלה שיעור המס על הכנסה זו לשיעור של 20% ואולם רק על הכנסה שמקורה בהפקדות חדשות החל מיום 01/01/2006.

במקביל הוגדרה בפקודת מס הכנסה ובתקנות, לראשונה, "התקרה המוטבת" והמצבים בהם ההכנסה מריבית, כולה, תהא פטורה ממס לחלוטין ואולם אין צורך לפרט מצבים אלו לעניין מטרתנו, דיון במשיכת כספים מקופת גמל במסגרת הוראת השעה.

נדגיש כי האמור אינו מתייחס למצבים המוגדרים "משיכה שלא כדין" אשר לגביהם חל שיעור מס בשיעור של 35% על כל הכספים שנצברו בקופת הגמל, הן על ההפקדות והן על הרווחים.

**3. סעיף 9(18) לפקודת מס הכנסה – הפטור על הפרשי הצמדה**

באותה העת, נקבע עוד במסגרת סעיף 9(18) לפקודת מס הכנסה כי רווחים בגובה "הפרשי הצמדה" יהיו פטורים ממס. כך שבפועל באותם המקרים החיוב במס על ההכנסה מ"הפרשי הצמדה, ריבית ורווחים אחרים" (במצבים בהם, מצד אחד, לא חל הפטור ממס בעת משיכת כספים מקופת גמל ומצד שני, לא מדובר במשיכה שלא כדין) בוצע רק על הרווח הריאלי ובחלק מהמצבים המוגדרים בפקודת מס הכנסה ובתקנות, אף רק על הרווח הריאלי שמקורו בהפקדות שמעל התקרה המוטבת בלבד.

**4. תיקון 171 לפקודת מס הכנסה – בעקבות תיקון 3 לחוק קופות הגמל**

במסגרת תיקון מס' 171 לפקודת מס הכנסה שונה סעיף 9(18) לפקודת מס הכנסה כך שהורחבה תחולת סעיף 9(18) שהתייחסה עד לתיקון 171 לפקודה, להכנסה של עמית יחיד מקופת גמל מ"הפרשי הצמדה" בלבד, להכנסה מ"ריבית, הפרשי הצמדה ורווחים אחרים" וזאת בהתייחס למשיכות מקופת גמל שבוצעו ויבוצעו החל מיום 1 ביולי 2009 ואולם רק לגבי משיכות כדין, של כספים שמקורם בהפקדות בין השנים 2003-2007 בלבד ולא לאחר מכן. כך שבפועל, מצד אחד, התיקון היטיב עם החוסכים והורחב הפטור ממס על כלל הרווחים ואולם מצד שני הוגבל הפטור רק לגבי הפקדות שבוצעו עד ליום 31 בדצמבר 2007 ולא לאחר מכן.

**סיכום ביניים:**

5. אנו מניחים כי באותה העת, בעת תיקון מס' 171 לפקודת מס הכנסה, לא צפו רשות המסים ואגף שוק ההון, הביטוח והחיסכון באוצר כי תיפתח מחדש אפשרות למשיכת כספים מקופת גמל במסגרת הוראת שעה, לגבי הפקדות חדשות, לאחר יום 1 בינואר 2008, היום בו הפכו כל קופות הגמל לתגמולים לקופות גמל לקצבה וכך למעשה "נעלם" מפקודת מס הכנסה הפטור ממס לפי סעיף 9(18) לפקודת מס הכנסה לגבי רווחים בגובה הפרשי הצמדה. בהקשר זה נוסף, כי סעיף 9(13) לפקודת מס הכנסה המעניק באופן כללי, פטור ממס בגין הפרשי הצמדה, לא חל על הכנסות של עמית יחיד מקופת גמל וזאת באופן מפורש כך שלא ניתן להסתייע בו לעניין משיכת כספים מקופת גמל במסגרת הוראת השעה.

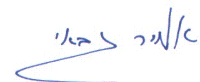
6. הנחיית רשות המסים לפקידי השומה

לאור האמור, אנו משערים שזו הסיבה אשר הובילה את רשות המסים להוציא הנחיה פנימית לפקידי השומה, מיד עם פרסום הוראת השעה, לפיה שיעור המס על הריבית, הפרשי ההצמדה והרווחים האחרים במקרה של משיכת כספים מקופת גמל במסגרת הוראת השעה יהיה 15% על כל הרווחים ולא 20% על הרווח הריאלי בלבד. במסגרת ההנחיה הפנימית לפקידי השומה קבעה רשות המסים כי קופת גמל הינה אפיק השקעה שאינו צמוד, כך שאין כלל וכלל הפרשי הצמדה ולפיכך זהו יהיה שיעור המס (15%) על כל הרווחים. קביעה זו, איננה מסכים איתה באופן אישי ודי בכך שנבסס את עמדתנו על בסיס טענות פשוטות מאוד ונפנה את תשומת ליבה של רשות המסים לשלוש העובדות הבאות:

1. אנו מזמינים את רשות המסים לעיין בחוזר מס הכנסה מס' 19/2002 של המחלקה המקצועית ברשות המסים המתייחס לתיקון מס' 132 לפקודת מס הכנסה במסגרתו היא מציינת דוגמאות לחישוב בהן ניתן פטור ממס על הרווחים בגובה הפרשי ההצמדה (בחוזר אמנם נקבע שיעור מס של 15% על הרווח הריאלי, אך בינואר 2006 הוא הועלה לשיעור של 20%). אופן חישוב מס זה בוצע בפועל, על ידי קופות הגמל, עד ליום 1 ביולי 2009, במקרים של משיכת כספים שמקורם בהפקדות שבוצעו בין השנים 2003-2007.
2. הוראת השעה מתייחסת לא רק לקופות גמל אלא גם לפוליסות "תגמולים לעצמאים" ולפוליסות ביטוח מנהלים מסוג הון, פוליסות הכפופות לתקנות קופות הגמל אשר חלקן נושאות תשואה מובטחת, דהיינו ריבית בשיעור קבוע הצמודה למדד, האם ניתן לקבוע גם לגביהן שהן אפיק לא צמוד? לחלוטין לא!
3. מה השוני, לעניין אופן מיסוי הרווחים וההבחנה בין אפיק צמוד לבין אפיק לא צמוד בלבד, בין קופת גמל לבין פוליסת ביטוח חיים (או פוליסת חיסכון) מסוג פרט שאינה כפופה לתקנות קופות גמל, המשתתפת ברווחים ויש בה מגוון של אפיקי השקעה שונים, בדיוק כמו בקופת גמל, שהרי לגבי פוליסת ביטוח חיים מסוג פרט, עדיין בשעה זו מתייחסת רשות המסים כאל אפיק צמוד והפרשי ההצמדה, בעת משיכת כספים ממנה, פטורים ממס!

**נכון לעכשיו, אנו רואים בזה עיוות, נוצרה לקונה בפקודת מס הכנסה שככל הנראה לא הייתה כוונה ליצור אותה, נוצר מצב בו אופן חישוב המס לא הוגן ולא שוויוני בהתייחס לאפיקי השקעה אחרים. בשלב זה, אודה להתייחסות רשות המסים לנושא.**

בכבוד רב,  
אמיר גבאי,



רואה חשבון